

KOWALSKI (20) ai

o oraz a jasne.

sg m N kowalski (6). ◇ G kowalskiego (2). ◇ A kowalski (4). ◇ f G kowalski(e)j (1). ◇ n N kowalskié (2); -é (1), -(e) (1). ◇ A kowalski(e) (1). ◇ L Kowalskim (1). ◇ pl N m subst kowalski(e) (1). ◇ A subst kowalskié (1). ◇ I m kowalski(e)mi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. Przymiotnik od „kował” ‘rzemieśnik wyrabiający grubsze rzeczy z żelaza’; *kowala*; *fabrilis Mącz*, *Calep*, Cn; *ferrarius Cn* (16) : *BierEz Rv*; *Fabrilis*, Co ku rzemieśnikowi należy. *Ciefielski/ Kowalski. Mącz* 113a; *łtucz kthému łayno psie białe łuché y proch álbo trofki [= opilki, wióry] kowálkié SienLek* 184v; *Calep* 402b.

a. *Używany przez kowala* (9) : Lima, Naczynie kowalskie álbo też fliofárskie którym piłuyą *Mącz* 193c; *Calep* 402b.

Wyrażenia: »miech kowalski« = *follis fabrilis Mącz* [szyk 3 : 2] (5): *płucza maią fie iako miech kowálki*, biorącz w lię wiatr ku ochłodzie ferdeczney *GlabGad E*; *LudWieś A4*; *LibMal* 1547/127v; *Ventofus follis*, *Wietrzny miech yákie fą kowalskie. Mącz* 133c, 483d.

»kowalski młot« [szyk 1 : 1] (2): *Lewą ręką ięłá gwość/ á práwą kowálki młoth/ y zabiłá Sifare Leop Iudic* 5/26 [przekład tego samego tekstu] *SkarŻyw* 560.

b. *Wykonywany przez kowala* (1) : *Práwie kowálkié léczenié gdy fye koń zátратuie SienLek* 179.

Wyrażenie: »robota, rzemiosło kowalskie(-a)« (2): [*Tubalkaim*] ten napirwey wymyflil rzemiosło kowálkié od żelázá *BielKron* 4v, 23v.

2. Przymiotnik od n-loc „Kował” (3) : [*pieczęci kasztelanów*] *Iakubá Przekorę [lege: Przekory] Czechowskié/ Przybyfláwá Kowálkiégo/ Mikołáiá Kielbáfę [lege: Kielbasy] Bydgoskiégo SarnStat* 1082; [*pieczęci kasztelanów*] *Ciechanowflkiégo/ Kowálkiégo/ Krufzwickiégo SarnStat* 1116, 38.

3. n-loc *Miejscowość*: »Kowalskie« (1): *Michal poft yego zony oczyecz kthori dzifllya myáfzka wkowálkym na zagrodzye kradal zitho LibMal* 1546/109v.

Cf **KOWALOW**